

SARS E FUMANE TAELO YA POLOKO KA NAKO EO NTWA E KGAHLANO LE MANYOFONYOFO E NTSENG E MATLAFALA

Tshwane, 9 Mmesa 2026 — Mawala a SARS a tobileng Ikonomi e seng molaong mmoho le boqhekanyetsi mafapheng a mmuso ke tse ding tse behilweng ka pelepele. Ka tshebediso ya motjha wa molao moo mokga o mong o nkang mehato ntle ho tsebisa o mong, SARS e lebile mane Karolong ya Gauteng ya Lekgotla le Phahameng le mane Pretoria, tlasa karolo ya 163 ya Molao wa Taolo ya Lekgetho, mme ya fumana taelo ya poloko kgahlano le bahlanka ba yona ba mehleng, ba ileng ba itokolla mosebetsing ka 2024 le 2025 ka ho fapana.

Hodima ho ikamahanya le moedi wa molao o laetsweng ka hara Molao wa Taolo ya Lekgetho o mabapi le ho nehelwa ha taelo ya poloko, SARS e hlahisitse bopaki bo bonahalang bo lekane pela lekgotla bo mabapi le ho se ikobele melao ya lekgetho ka bahlanka bana ba babedi, bo akaretsang manyofonyofo, ho hlatsuwa ha tjehelete, ho sebetša ka ntle ho SARS ntle le tumello, ho tloleha ha dipehelo tse mabapi le sephiri, mmoho le tshebediso e mpe ya thepa ya mmuso ditabeng tse mabapi le manyofonyofo. Lekgotla le kgethile mohlokamedi ho boloka thepa le ho thibela ho phatlalatswa ha yona nakong eo dihlahlobo tsa lekgetho di ntseng di phethelwa.

Taelo ena ya poloko e beha **thepa tse tharo tse sa tsamayeng, dipalangwang tse tshelala, mmoho le diakhaonto tse ngatangata tsa banka le tsa matsete ho phatlalla le ditheo tse kgolo tsa ditjehelete** tlasa bohlokamedi, ka sepheo sa ho thibela ho phatlalatswa ha tsona. Ntle le thepa ena e supilweng ke SARS, mohlokamedi o nehilwe matla ke Lekgotla le Phahamemng ho etsa dipatlisiso le ho fumana hore na ha ho thepa e nngwe e patilweng kapa eo SARS e sa kgoneng ho ka a e fihlella na.

Thepa tsena, **tseo kaofela ha tsona ho akanngwang hore ke tsa dimilijone tse ngata tsa diranta**, ha di a lokela ho rekiswa kapa ho fetiswa ntle le tumello, mme sena se sireletsa boleng bo hodimo ba thepa tsena ho fihlela ho phethelwa dihlahlobo tsa lekgetho. Mohlokamedi o fuwe matla hanghang ho fumana, ho tsamaisa le moo a dumelletsweng teng, ho rekisa thepa tsena ka sepheo sa ho boela a fumana makgetho a kolotuwang.

Khomishenara e tshwereng mokobobo ya SARS Ngaka Johnstone Makhubu o boletse hore manyofonyofo a ka hara setheo a lokela ho sebetšwa ka potlako ka thuso ya mehato e matlahadi e dumelletsweng ka molao. "Manyofonyofo ka bahlanka ba SARS, ho sa natswe hore ke ba mehleng kapa ba jwale, ke mofuta wa keko e kgolo ka ho fetisisa. Sena se nyatsa tshepo ya setjhaba, se senya botshepehi ba mekgwatshebetso ya rona, mme sena se nonyetsa bohare ba mmuso ba ho sebetšwa batho ba ona".

Ngaka Makhubu o tlatsitse ka hore taolo ya poloko e bontsha boikitlaetso ba SARS ba ho nka mehato ntle le qeaqeo. "Re etsa sena esale ka nako, ho fumana thepa tsena le ho sala morao mohlala wa tjelete. Moo manyofonyofo a kopanang le mekgwatshebetso ya lekgetho le bolaodi ba meedi, SARS e tla kena dipakeng ka potlako le ka molao. Ha ho motho ya okametseng molao, haholoholo bao ba tshepetsweng ho o phethahatsa".

Mawala a SARS a tobileng Ikonomi e seng molaong a phethahatsa Lenaneo la Naha le mabapi le ho Nyopiswa ha Ikonomi e seng molaong le tsebisitsweng ke Mopresidente wa Afrika Borwa ka nako ya Puo ya Boemo ba Setjhaba. Ketso ena ya morao tjena e sireletsa motheo wa pokello ya lekgetho, e lwantshana le manyofonyofo le bonokwane ka hare le ka ntle ho SARS; e kgutlisetsa botshepehi ba setheo, mme e tlisa ditlamorao tse bonahahalang tse mabapi le ho se ikobele.

SARS e leboha basebetsi ba tshepahalang mmoho le baahi, bao ka ho hlaba mokgosi, ba ba lemositseng ka bonokwane bona le ho thusa mokgatlo o utulla dikema tse tshopodi tsa manyofonyofo. SARS e tiisa hore ho ka nna ha ba le metjha e meng ya molao, ya taolo le ya bonokwane ha diphuputso di ntse di tswela pele.

SARS e ipiletsa setjhabeng ho sireletsa botshepehi ba mekgwatshebetso ya rona ya lekgetho le ya bolaodi ba meedi le ho tlaleha manyofonyofo, boqhekanyetsi ba lekgetho, mmoho le diketsahalo tsa bonokwane tse amanang le tsena ka tshebediso ya dikanale tsa yona tsa sephiri. "Matsatsi ao ka ona basebetsi ba neng ba na le seabo diketsong tsa bonokwane mme ba ikgethele ho itokolla mosebetsing ha ba lokela ho tjamelana le ditlamorao tsa diphoso tsa bona a fedile. Bao ba nahanang hore mokgwa ona o tla ba thusa ho phonyoha ditlamorao tsa diketso tsa bona, ba tlameha ho tseba hore re tla ba sala morao mme re tla ba fumana ho sa natswe hore ba hokae", ho rialo Makhubu ha a phethela.

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARS ka SARSMedia@sars.gov.za.

KE PHETHO